

Ministry of Finance
of the Czech Republic

REDUCING DISPARITIES | STRENGTHENING COOPERATION

PROTI
KORUPČNÍ
KONFERENCE

Vývojové trendy v potírání korupce, praní špinavých peněz a legalizace výnosů z trestné činnosti v Evropě

20.–21. října 2015, Praha

Témata

Užitečné odkazy

www.eeagrants.cz/anti-corruptionconference

Úvod

Mezinárodní konference nazvaná *Vývojové trendy v potírání korupce, praní špinavých peněz a legalizace výnosů z trestné činnosti v Evropě* se má stát fórem pro odbornou rozpravu o nejdůležitějších trendech a výzvách v oblasti nových mezinárodních norem pro boj proti korupci, proti praní peněz a vymáhání majetku z trestné činnosti. Jako jedna z nejvýznamnějších událostí financovaných z EHP a Norských fondů v roce 2015 se má stát místem setkání praktických odborníků, politiků a dalších zúčastněných stran, včetně zástupců občanské společnosti, států přijímajících granty a členů Rady Evropy.

Struktura konference

Konference je rozdělena do pěti témat, která budou projednávána postupně v rámci specializovaných bloků (viz program jednání). Každou část zahájí 15minutová prezentace skupiny odborníků, po níž bude následovat rozprava a otázky kladené členům skupiny odborníků. Pro každý blok bude stanoven moderátor a zpravodaj.

První den konference bude vytvořena paralelní pracovní skupina, v jejímž rámci bude vedena diskuse o nejnovějších úpravách mezinárodních norem v oblasti boje proti praní peněz (zejména čtvrté směrnice EU o boji proti praní peněz). Pracovní skupina následně přednese zprávu o svých zjištěních v rámci hlavního programu.

Témata:

Téma I: Transparentnost financování v politice

Pro většinu evropských zemí je zajištění transparentnosti politického financování i nadále jedním z nejvýznamnějších úkolů. Po 3. kole hodnocení skupiny států proti korupci (GRECO) značný počet vlád stále váhá s prováděním doporučení pro politické financování ve všech třech pilířích: regulace procesu financování, zajištění komplexního dohledu a uplatňování účinných sankcí. Konference bude usilovat o identifikaci typických problémů, kterým v této oblasti evropské země čelí, a předloží doporučení pro další postup.

Dalším problémem týkajícím se transparentnosti legislativního procesu ve všech jeho fázích je lobbying. Potenciální střet zájmů a další rizika spojená s korupcí, která se mohou vyskytnout v důsledku neprůhledných režimů v oblasti lobbyingu, hrozí zejména zákonodárcům a poslancům. Úvodní rozprava o této problematice se uskutečnila v rámci „protikorupční platformy“ Parlamentního shromáždění Rady Evropy. Kromě toho lze z prvních hodnocení 4. kola posouzení skupiny GRECO vyvodit předběžná zjištění, která se zaměřují mimo jiné na preventivní protikorupční opatření týkající se poslanců. Na základě těchto rozprav bude konference usilovat o vypracování návrhů pro vlády a mezinárodní orgány na řešení, a to prostřednictvím politických, regulačních či případně normotvorných opatření.

Téma II: Prevence a potírání korupce v soudnictví

Účinná prevence korupce mezi soudci a prokurátory vyžaduje širokou škálu opatření přijatých všemi vládami v rámci regulace režimů naboru, profesní dráhy, podmínek výkonu služby, řízení případů a soudních řízení, etických norem, střetu zájmů a majetkových přiznání, stejně jako opatření v oblasti dohledu a vymáhání těchto požadavků. Případové studie případů korupce, které byly dovedeny k úspěšnému vyšetření / přijetí soudního rozhodnutí, přispěje k posílení preventivních a represivních opatření. Účastníci konference budou vyzváni, aby zhodnotili stav korupce mezi soudci

a prokurátory podle jednotlivých evropských modelů a aby se zapojili do politické rozpravy směřující k posílení stávajících mezinárodních opatření v této oblasti.

Téma III: Ochrana oznamovatelů (Whistleblower protection)

Mezinárodní standardy a pokyny v oblasti ochrany oznamovatelů prochází v posledních letech intenzivním vývojem, což se zejména týká pokynů OECD z roku 2012 a nejnověji doporučení Rady Evropy CM/Rec(2014)7. Ve většině zemí se však zatím neprojeví účinky v praxi – a to jak s ohledem na prosazování mechanismu ochrany, tak na řádné systémové následné sledování zpráv oznamovatelů. Konference si klade za cíl zhodnotit nejnovější prováděcí modely a situaci v evropských zemích, pokud jde o provádění aktuálních mezinárodních standardů v oblasti ochrany oznamovatelů.

Téma IV: Klíčové otázky implementace nových norem proti praní špinavých peněz

Revidované mezinárodní normy (doporučení FATF přijatá v roce 2012 a čtvrté směrnice EU) zavádí nové požadavky spojené s řadou významných úkolů, v jejichž rámci budou státy nuceny přizpůsobit své právní předpisy, regulační rámce a institucionální uspořádání. Tři oblasti, které si vyžádají významné změny, jsou: vnitrostátní hodnocení rizika; transparentnost právnických osob prostřednictvím vytvoření centralizovaných národních registrů informací o skutečných vlastnících a zvýšená náležitá péče při kontrole politicky exponovaných osob.

Pokud jde o vnitrostátní hodnocení rizika: i když několik mezinárodních institucí vypracovalo metodiky a řada zemí již tato hodnocení provedla, výstupy těchto vnitrostátních hodnocení rizika vedou jen zřídka k přijetí následných opatření, jako např. opatření na zmírňování rizika přijímaná vládami v reakci na zjištěná rizika. Rozprava v rámci prvního panelu v oblasti boje proti praní špinavých peněz se bude zaměřovat na analýzu úspěšných příkladů provádění vnitrostátních hodnocení rizik a s tím souvisejících úkolů.

Zvýšená transparentnost je nezbytným předpokladem vyplývajícím z revidovaných norem, které zavádí pro společnosti, právnícké osoby a svěřenecké správce povinnost mít vždy přiměřené, přesné a aktuální informace o skutečných vlastnících. Mají rovněž povinnost zpřístupnit tyto údaje některým donucovacím orgánům. Prozatím však zůstává nejasné, zda budou některé země tento požadavek vykládat jako nutnost zveřejňování těchto informací, nebo pouze jejich poskytování na základě konkrétních transakcí.

Mezinárodní politiky se rovněž zaměřují na partnerství veřejného a soukromého sektoru s cílem řešit problematiku legalizace výnosů z korupce. Požadavky týkající se politicky exponovaných osob (PEP) byly rozšířeny na finanční instituce tak, aby kromě zahraničních PEP zahrnovaly i screening domácích PEP, i když jejich identifikace představuje nadále problém. Nadále probíhá rozprava ohledně ústředních/celostátních seznamů politicky exponovaných osob, není však zatím zřejmé, zda dojde k jejich realizaci. Pomohly by seznamy PEP podobné sankčním seznamům EU/OSN k vyjasnění této problematiky? Jak postupovat v případě blízkých společníků PEP? Cílem těchto rozprav je poskytnout některé odpovědi na tyto otázky a pomoci vnitrostátním odborníkům na realizaci mezinárodních požadavků v oblasti skutečného vlastnictví a politicky exponovaných osob.

Téma V: Legalizace výnosů z trestné činnosti (Asset recovery -AR)

Mezinárodní normy v oblasti vymáhání majetku zaznamenávají v posledních letech intenzivní vývoj a zahrnují řadu univerzálních a regionálních nástrojů, jako např. Úmluvu OSN proti korupci, Varšavskou úmluvu Rady Evropy (CETS 198/2005), doporučení FATF, stejně jako směrnici EU o

vymáhání majetku. I když řada zemí zaznamenala v prosazování paralelního finančního šetření orgány prosazování práva pokrok a vytvořila specializované úřady pro vyhledávání majetku z trestné činnosti, je řada klíčových oblastí souvisejících s vymáháním majetku, které jsou nadále problematické. Sem patří zejména zavedení občanskoprávního institutu zabavení majetku, předávání zabaveného majetku mezi příslušnými jurisdikcemi a problém účinné správy vymoženého majetku. Cílem konference je stanovit hlavní mezinárodní trendy a správné postupy a vypracovat politická doporučení na uplatňování mezinárodních norem v těchto oblastech.

Paralelní zasedání u kulatého stolu: implementace 4. Směrnice EU proti praní špinavých peněz

České orgány budou mít možnost prezentovat problémy spojené s přijetím čtvrté směrnice EU o boji proti praní peněz v rámci rozpravy u kulatého stolu. Rozprava se bude týkat novinek, které mění stávající rámec boje proti praní peněz, např. povinnosti provádět vnitrostátní hodnocení rizika; transparentnosti informací o právnických osobách a skutečných vlastnících a určování politicky exponovaných osob.

Užitečné odkazy:

- [Trestněprávní úmluva o korupci \(CETS č.: 173\)](#)
- [Občanskoprávní úmluva o korupci \(CETS č.: 174\)](#)
- [Dodatkový protokol k Trestněprávní úmluvě o korupci \(ETS 191\)](#)
- [Usnesení \(97\)/24 o 20 základních zásadách boje proti korupci](#)
- [Doporučení Výboru ministrů členských států č. R \(2000\) 10 o kodexech chování veřejných činitelů](#)
- [Doporučení Výboru ministrů členských států Rec\(2003\)4 o společných pravidlech proti korupci ve financování politických stran a volebních kampaní](#)
- [Doporučení Výboru ministrů členských států CM/Rec\(2014\)7 o ochraně oznamovatelů](#)
- [Doporučení OECD o ochraně oznamovatelů](#)
- [Úmluva Organizace spojených národů proti korupci](#)
- [Úmluva o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinu \(CETS č.: 141\)](#)
- [Úmluva Rady Evropy o praní, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů ze zločinu a financování terorismu \(CETS č.: 198\)](#)
- [Doporučení č. R \(80\)10E o opatřeních proti převádění a úschově prostředků zločinného původu](#)
- [Rada Evropy – Útvar pro hospodářskou trestnou činnost a spolupráci](#)
- [Rada Evropy – Skupina států proti korupci GRECO](#)
- [Rada Evropy – Výbor expertů pro hodnocení opatření proti praní peněz MONEYVAL](#)
- [Finanční akční výbor](#)